

Biblioterápiás foglalkozássorozat felsőgallai könyvtárunkban

FEKETSNÉ KISVARGA ANITA

Már csak pár hét, és - sikeres záróvizsga esetén - befejezem tanulmányaimat a Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán, a biblioterápia szakirányú továbbképzési szakon. Nagy öröm a számomra, hogy részt vehettem ezen a képzésen, ami nemcsak új ismeretekkel vértezett fel, hanem segített megtalálni számomra azt a tevékenységet, mely személyes érdeklődésemnek megfelelő, aminek hatásában hiszek, és ami – mindamellert, hogy saját önismeretemet erősíti -, mások számára is segítséget nyújthat személyiségfejlődésében.

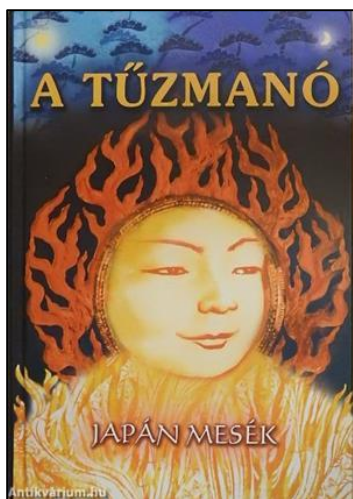
A kép forrása: Pixabay

De mi is ez a biblioterápia? A biblio (könyv) és a therapeia (gyógyítás) szóösszetételből felépülő kifejezés – mely a nemzetközi szakzsargonban terjedt el –, szó szerint azt jelenti, hogy könyvekkel, szövegekkel való gyógyítás. A biblioterápia – vagy a szintén elterjedt kifejezést használva: irodalomterápia –, a szépirodalmi vagy egyéb szöve-

gek (akár filmek, zeneművek, képzőművészeti alkotások) és a kreatív írásgyakorlatok által, csoportterápiás keretben valósul meg. A módszer a klinikumban jelent meg először, és a mai napig is alkalmazzák betegek gyógyításának, rehabilitációjának részeként, helyet kapva a szocioterápiák között. Hamar ismertté vált és teret kívánt magának a könyvtárakban, oktatási intézményekben, a szociális ellátásban is, ahol elősorban személyiségfejlesztő, önismeretet támogató oldala mutatkozik meg. Terápiáról van tehát szó, de nem szabad azt gondolni, hogy a résztvevők – különösen a könyvtári környezetben megvalósuló biblioterápia részesei – egyfajta pszichoterápián vesznek részt. Pszichoterápiát csak orvosi vagy klinikai szakpszichológusi végzettségű szakemberek végezhetnek. A pszichés elakadások, problémák feloldásában segítség lehet a biblioterápia, de nem lehet annak kizárólagos eszköze.

Minden szakképzés más-más fokú felkészítést ad ahhoz, hogy könyvtári vagy klinikai keretek között megvalósulhasson a biblioterápia. A képzések szervezőinek a felelőssége, hogy felvilágosítsák hallgatóikat, hogy végzettségükkel milyen biblioterápiás tevékenység végzésére lesznek jogosultak. A tanfolyamok, néhány órás kurzusok valójában csak bevezetésül szolgálnak az irodalomterápia rejtelseibe. Ezt különösen nagyon fontos hangsúlyozni a sokak által bírált, 2020. február 15-én hatályba lépő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény módosítása fényében, mely igen nehéz helyzetbe hozza azokat a pszichológusokat, mentálhigiénés szakembereket is, akik a segítő szakmákban dolgoznak,

de nem pszichiáterek vagy klinikai szakpszichológusok. Mivel a törvénymódosítás nem tartalmaz fogalommagyarázatot, akár kuruzslással is vádolható minden olyan terápiás tevékenység, mely a személyiségre hat. A jogszabály – noha pont a kuruzslók tevékenységének visszatartása miatt született –, éppen a mentális szakemberek munkáját kérdőjelezi meg. Ami a biblioterápiát illeti, tényleges terápiás szakembereket az egyetemek képeznek. Közöttük a pécsi szakirányú továbbképzés még európai szemmel nézve is hosszú, négy szemeszterben megvalósuló oktatásával jó alapot biztosít ahhoz, hogy az onnan kikerülő hallgatók bátran vágjanak neki önismereti csoportok indításának.

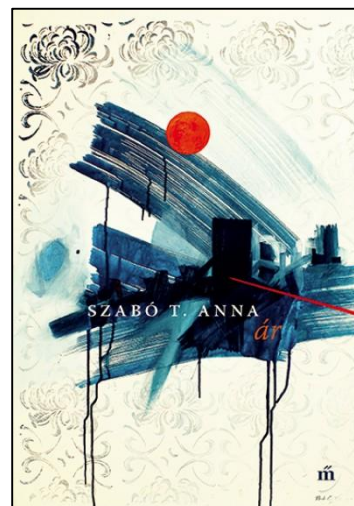

Ez a japán mesekönyv is felhasznált irodalom volt

Ennyi elméleti bevezető után most már igazán bemutatnom, hogyan is valósultak meg Felsőgallán foglalkozásaim. A Pécsi Egyetemen a diplomamunkához egy legalább hat-hét ülésből álló biblioterápiás csoportüléssorozatot kell megszervezni és kivitelezni a hallgatóknak. A szakdolgozat első része lényegében erről a szervezőmunkáról, a csoport tematikájáról, az irodalmi alkotások kiválogatásának indoklásáról és az elérendő célok megfogalmazásáról szól. A diplomamunka második felében pedig arról kell beszámolni, milyen csoportdinamikai jelenségek voltak megfigyelhetők az ülések során, milyen egyéni fejlődést, változást lehetett megfigyelni a csoportban, mennyire volt megfelelő a csoportvezető témaválasztása, vagy mennyire kellett eltérnie a tematikától annak érdekében, hogy a csoport aktuális igényeihez al-

kalmazkodjon. Életem első biblioterápiás csoportját 2020 januárjában és februárjában vezettem. A szervezőmunka persze jóval megelőzte az üléseket. Már az előző év végén meghirdettem a csoportot. Tervezett témám az életközépi válság és annak kezelése volt biblioterápiás eszközökkel, ezért elsősorban 40 és 60 év közötti érdeklődőket vártam a csoportba.

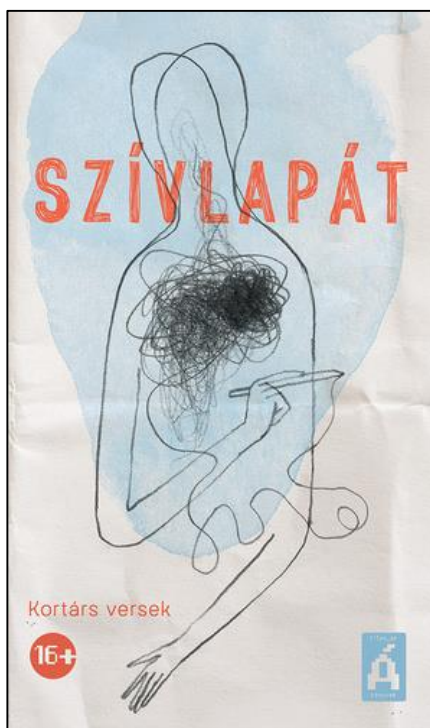
A tematika olyan egzisztenciális kérdések köré csoportosult, mint például „*mi az élet értelme*”, „*a magam útját járom, vagy a körülményeim rabja vagyok*”, „*kész vagyok változtatni az életemen*”, „*hogyan viszonyulok az öregedéshez*”. Az üléseken felhasznált irodalmi szövegek pedig elsősorban a kortárs irodalom képviselőitől származtak: például Áfra János, Simon Márton, Szabó T. Anna vagy Krusovszky Dénes versei indították a beszélgetést, de előfordult, hogy egy baskír vagy egy japán népmese meghallgatása, illetve egy amerikai-angol film megtekintése után indult el a diskurzus. A foglalkozások helyszínéül két okból választottam a Felsőgallai Fiókkönyvtárat. Egyrészt kolléganóm, L. Dürdő Brigitta lelkesedése és önzetlen segítsége, amit a csoport szervezésében és a foglalkozások nyugodt körülményeinek megteremtése érdekében nyújtott, rendkívüli mértékben segítette a munkámat. Másrészt úgy ítélem meg, hogy a központi könyvtár felújítása miatt kijelölt ideiglenes szolgáltatóhelyek nem voltak alkalmasak arra, hogy heti rendszerességgel hét héten át helyszínt biztosítsanak a csoport számára.

Szabó T. Anna verseivel is foglalkoztunk

Ezek az üléseken nem irodalmi elemzések, vagy filmkritikák megfogalmazása zajlott. A felhasznált szövegek olyan, mindannyiunk által ismert életfeladatokról, sorsfordulókról szóltak, olyan problémákra irányították rá a figyelmet, melyekkel a hétköznapi rohanásban talán nem is foglalkozunk, mégis meghatározzák döntéseinket, viselkedésünket, személyiségünket.

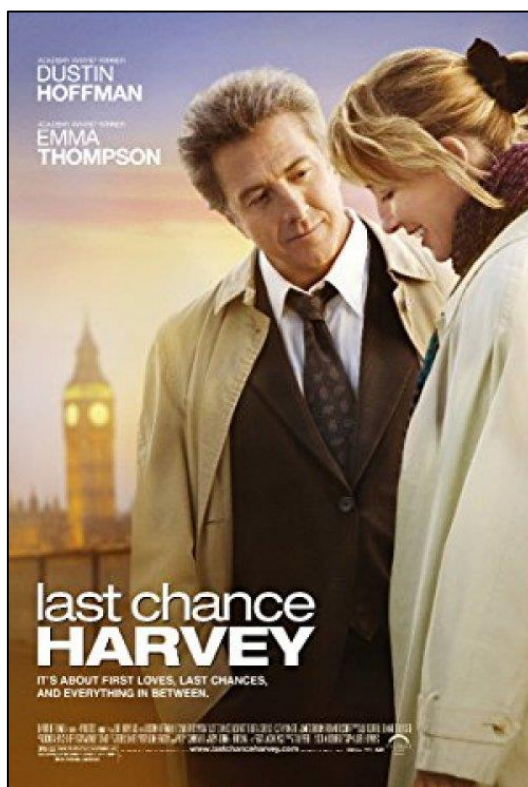
A felhasznált szövegek segítségével fókuszálhatunk ezekre a kérdésekre, és a csoporttagoktól kapott visszajelzések és saját gondolatok, érzések megfogalmazása a témával kapcsolatban végső soron önreflexióhoz, önismerethez segítette hozzá a résztvevőket.

A felsőgallai csoport, – amelyben végül is hat törzstaggal haladhattam végig együtt az önismereti utazáson –, nagyon aktív és nyitott személyiséggel rendelkező hölgyekből állt. Egy-egy csoportülés után felszabadultan, a versek vagy a novellák hatása alatt, vagy a jól sikerült beszélgetés miatt feldobódva hagytuk el a kis fiókkönyvtárat, és már nagyon vártuk az újabb találkozást.

A foglalkozássorozat sikeressége nemcsak abban mutatkozott meg, hogy a tagok rendszeresen és lelkesen vettek részt a találkozásokon, hanem egy idő után könyveket is ajánlottak egymásnak, meg-

nőtt az önségítő irodalmak kölcsönzése is a csoporttagok részéről. A legautentikusabb értékelést viszont akkor nyújtották, amikor az utolsó találkozásakor egy visszajelző kérdőívben fogalmazták meg, hogyan érezték magukat, milyen elvárásokkal érkeztek a csoportülésekre, és ezeknek mennyiben feleltek meg az ott megélt élményeik.

Beszélgettünk erről a filmről is

Egy biztos, mindannyian szeretnék, ha a biblioterápia folytatódna a könyvtárban. Én is nagyon várom, hogy az iskola befejezése után immár okleveles biblioterapeutaként folytathassam a munkám. Több tervezet is a tarsolyomban van. Például az új könyvtári épületben a fonotékában szeretném tartani a csoportüléseket, hogy az irodalmi szövegek mellett zenehallgatással is fűszerezhessem a találkozásokat.

Szívesen indítanék kifejezetten női csoportokat, de jó lenne, ha a tinédzserek körében is felkelhetném az érdeklődést az irodalmi-önismereti foglalkozások iránt. Szeretném, ha a JAMK Felsőgallai Fiókkönyvtárába is visszatérhetnék az irodalomterápiával, hiszen ott már van egy kedves, nyitott, érdeklődő olvasói törzsgárda, akikkel találkozni mindig élmény és felüdülés a számomra.

Öko-totó a Föld napja alkalmából

NÁSZ JÁNOS

2020 áprilisában egy öko-fejtőrre hívtuk mindazokat, akik elkötelezettnek érzik magukat a környezetvédelem iránt. A megadott öt napon át sok jó megfejtés érkezett be online feladatlapunkra. A hibátlan totót beküldők ajándéka egy teljes évre szóló ingyenes tagság. Azokat a versenyzőket is jutalmaztuk, akik csak néhány ponttal maradtak le a legjobbtól. Ők könyvjutalmat és féléves ingyenes tagságot nyertek.

A kép forrása: www.depositphoto.com

A kérdések és a helyes megfejtések az [alábbi linkre](#) kattintva megismerhetők.

Minden évben, a szakmai zsűrivel karöltve internetes szavazáson választják meg az év növényét, fáját, hüllőjét, gombáját, madarát, emlősét, halát...stb. A világháló használatával több oldalon is rá lehet találni helyes megfejtésekre. Ezekre az információkra is rákérdeztünk a feladatlapban.

A 7- 10. kérdésre a József Attila Megyei és Városi Könyvtár honlapján található [öko-cikktár](#) 2020-ban bekerült cikkeiből válogattunk.

Hibátlan megfejtést küldtek be az alábbi versenyzők.

- Nagy Mónika
- Horváth Anikó

- Szakács Judit
- Balogh Lili Anna
- Sári Nikoletta
- Balogh Alex
- Honvári Abigél
- Takács Márta

Szintén jó eredményt értek el, ezért jutalmat kapnak:

- Rovácsné Simon Erika,
- Varga Hortenzia,
- Ódé Beatrix,
- Gál Dorina,
- László Zsanett,
- Varga Anita,
- Somogyi Tímea,
- Menyhért Livia,
- Kaczor Kitti,
- Véghné Szalai Katalin

Rendhagyó módon az eredményhirdetést elsőként videófelvételről közvetítettük a YouTube csatornán és a Facebookon keresztül.

<https://www.youtube.com/watch?v=OkssdPXx3ys>

Közösségek Hete – hogy pezsegen az élet bezártság idején is

SCHMÖLTZ MARGIT

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban a Közösségek Hete programhoz kapcsolódóan több programmal várták az olvasókat. A könyvtár bejáratánál álló májusfán az összetartozást jelképező üzeneteket, szalagokat helyeztek el és vártak a könyvtárosok.

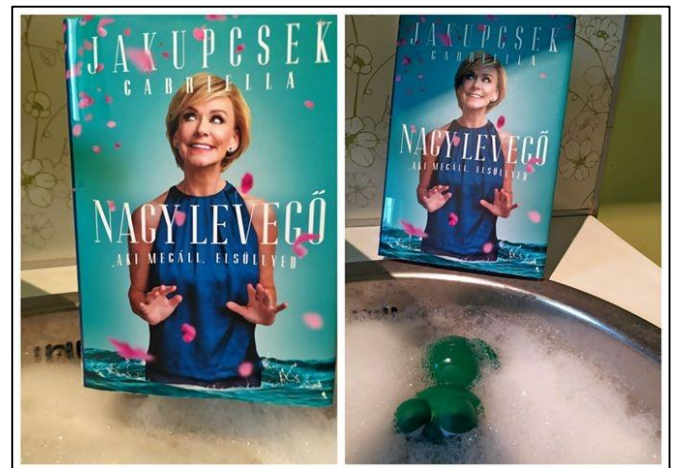

A nyertes alkotás Ádám Viktor tiszafüredi kisiskolás munkája

Két online játék is várta az érdeklődőket. Az "Alkosd újra!" pályázat gyermekeknek szólt, és egy általuk választott könyv borítóját lehetett elkészíteni újra, bármiből. Érkeztek termésekből, ételekből, játékokból és sok egyéb másból összeállított munkák. Látszott, hogy a kicsik lubickoltak a feladatban. Az ország minden pontjáról, sőt még kül-

földről is érkeztek pályázatok. Összesen 45-en játszottak, és munkáik 5772 szavazatot gyűjtöttek össze a Facebookon. Mindeközben gyarapodott a gyermekkönyvtár *Könyvmazsolák* oldalának rajongótábora is. Az alig egy hónapja létrehozott oldal közel 700 fős táberral rendelkezik, és a gyermekolvasók szívesen követik a játékokat, illetve a gyermekkönyvtár kabalafigurájának, Macikának a tevékenységét.

A felnőttek az „Így is összetartozunk!” játékban vehettek részt. Könyves kalandra hívták a könyvtárosok az olvasókat. Kreatív fotókat vártak, amelyben megmutatják (vicces, figyelemfelkelő módon), mennyire szeretik a könyvtárat, az olvasást, a könyveket. Remek alkotások születtek, melyek közül az online szavazatok alapján hirdettek győzteseket.

A nyertes 119 szavazattal Nacsza Viktor lett a fenti alkotással

A szavazás, a pályázat sok embert megmozgatott. A járványhelyzet miatt zárva tartó könyvtárban így mód nyílt arra, hogy az olvasókkal való kapcsolat-tartás folyamatos, és vidám hangulatú maradjon.

Padlót fognak ...

SCHMÖLTZ MARGIT

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtárban a nyári szünet idejére tervezték az elavult, bal-
esetveszélyes padló cseréjét. A járványhelyzet mi-
atti bezárás ugyanakkor remek alkalmat teremtett a
munkálatok előbbre hozatalára. Ezzel lehetővé vált
az is, hogy ha végre eljön a nyitás ideje, ne kelljen
a nyári szünetre ismét becsukni a kapukat az olva-
sók előtt.

Az eddigi szakadt, porló és csúnya padlószőnyeg
helyett új parketta kerül az olvasói térbe. Habár a
könyvtár tervei között szerepel, hogy új könyvtár-
épületbe költözzön, jelenlegi helyén elodázhatatlan
volt ez a változtatás. A munkálatok végére tisztább,

világosabb, egységesebb tér fogadja majd a látoga-
tókat. *Takách-Batta Tibor* belsőépítész (Szemben
Kft.) jóvoltából a belső tér más módon is átalakul:
a tervező segítségével jobban átgondolt elrendezés,
logikusabban elkülönülő funkciók várják az olvasó-
kat.

A munkálatok rengeteg szervezést és összehangolt
munkát igényelnek. Mivel a könyvtár jelenleg egy
gimnázium épületében húzza meg magát, a felújítás
során sok nehézséget kell leküzdeni. Négyszeri pa-
kolással oldható meg, hogy először a tér egyik fele,
majd ezt követően a másik oldala is új burkolatot
kapjon. Minden munkatárs kiveszi a részét a fizikai
munkából is, amely bizony embert próbáló.

A tervek szerint június végére ismét fogadóképes
állapotban várja majd olvasóit a könyvtár.

Fotók: Schmöltz Margit

Új programok a karantén alatt

DOMÁNYI ZSUZSANNA

A *Kalendáriumunk lapjaiból* című néprajzi játékunk már évek óta közkedvelt a könyvtár olvasói körében. Eddig papíralapú formában tölthették ki a látogatók a fejtörőt a könyvtárban. Az új helyzet azonban megkövetelte az online elérést, így ugyanazon a magas színvonalon, ugyanolyan ötletes kérdésekkel készültem, de már a *Google űrlapot* használtam a kvíz elkészítéséhez. Bár először használtam a programot, – betanítani sem tudta olyan kolléga, aki már alkalmazta korábban – mégis gyorsan sikerült elsajátítani a szerkesztés mikéntjét. Az olvasók szívesen fogadták ezt az új kitöltési lehetőséget is, amit mi sem bizonyít jobban, minthogy több mint húszan töltötték ki eddig. Tehát többen, mint korábban a papíralapún.

Hogy minél többen láthassák feladványainkat, programjainkat a www.konyvtarak.hu oldalra is feltöltjük munkáinkat. Ehhez a *Google naptárt* használom én is, akárcsak kollégáim. Eddig nem dolgoztam vele, de nagyon egyszerűen belejöttem a szerkesztésbe, mivel naponta szerkesztem.

Tavaly ősszel újult meg honlapunk, a www.mzsvk-tata.hu. Több új megoldandó feladatot hozott ez számomra, hiszen szerkesztése összetettebb, bonyolultabb volt, mint a korábbi honlapé. A járványveszély miatt – a home office alatt – erősödött meg a tudásom a honlapszerkesztéssel kapcsolatban,

mert önállóan, személyes segítség nélkül kellett rájönnöm a szerkesztés részleteire. Sokkal magabiztosabban, rutinosabban dolgozom már rajta.

A könyvtári Facebook oldalt korábban is szerkesztettem, ez most kiegészült a benne rejlő lehetőségek további kihasználásával, pl. az időzítéssel.

A járvány idején is számíthatnak a tatai könyvtárra - Sinkó Ildikó igazgató nyilatkozik a Tatai Televízió munkatársának. A videó forrása: <https://www.facebook.com/tatavaros.hivatalosoldala>

„Énidő” – új rovat honlapunkon

FÜLÖP LAURA

Ezt a rovatunkat azért hoztuk létre, hogy könyvtárosként támogatást nyújtsunk olvasóinknak az új kihívások közepe. A kialakult helyzetben az egyik legfontosabb dolog, hogy az emberek megőrizzék mentális egészségüket.

Ezt úgy tudtuk segíteni, hogy rovatunkon keresztül bíztattuk olvasóinkat befelé figyelni, önmagunkra. A bejegyzések által megpróbáltunk ráhangolódni a

minket körülölelő természetre az otthonunk védettségéből, biztonságából. A természet folyamatainak ugyanis megvan a belső ritmusa. Mi, emberek is a részesei vagyunk ennek a körforgásnak. Éppen ezért éltük meg nehezen a bezártságot ebben az időszakban.

A kép forrása a könyvtár Facebook oldala

Hiszen tavasszal a növényzet kibontakozóban van körülöttünk, pattannak a rügyek, nyílnak az első tavaszi virágok, csicseregnek a madarak, mi pedig – kényszerűségből – az otthonunk négy fala között töltöttük a mindennapjainkat. Annak ellenére, hogy testünk-lelkünk kifelé vágyakozott a TAVASZba.

Lelki életünkre jellemző, hogy a tavaszi hónapokban felerősödnek az érzelmeink, mégpedig annak az átváltozásnak a hatására, ami a természetben ilyenkor végbemegy.

Készül az Énidő rovat.

Fotó: Fülöp Laura

Ennek a kiemelten nehéz időszaknak az elviselésében volt segítségünkre a festés, a montázs készítés, a rajzolás, mint művészetterápiás eszköz, kiegészítve a költészet és a komolyzene lélekiemelő hatásával.

Közös munka, kapcsolattartás online

DOLLMAYER BEA

Sokan szembesültek hirtelen az otthoni munka kialakításának és mindennapi működésének kihívásával. Azonban szerintem ez nem egyetlen cselekedet, hanem egy folyamat, amely még most is zajlik. Elvégre az iroda nem csak abból áll, hogy beletelezünk egy íróasztalt, széket meg egy számítógépet vagy laptopot.

Számomra az otthoni munka sok újdonságot hozott, pedig az ismeretségi körömben én vagyok az egyik számítástechnikai "kuk@c", aki magánidejében is sokat foglalkozik különböző programokkal. Az online tér használatához azonban újakra is szükség volt, valamint a már ismert és használtak kibővítésére.

Microsoft Teams szolgáltatások

Csak hogy néhányat említsek, amelyek most már mindenki számára ismertek: munkatársakkal való kapcsolattartáshoz *Zoom*, *Microsoft Teams* (utóbbi csak tesztelés szintjén), *Skype*, *Facebook*. Utóbbin bár lehet nevetni, (hiszen az már rég az életünk része) de szerintem fontos kiemelni, hogy nem úgy használtuk home office idején, mint eddig. Rólam sokan tudják, hogy én kifejezetten nem szeretem, és

csak bizonyos, konkrét feladatok ellátására voltam hajlandó korábban használni, most meg napi szinten órákat töltök itt. Hogy a járvány után is megmarad-e ez a szokásom? Majd megtudjuk idővel.

A feladataink összehangolásához nagy segítséget nyújtanak a *Google alkalmazásai* is (naptár, drive), azonban itt is ki kellett alakulnia annak a rendszernek, hogy egységes formában használjuk. Amire első pillanatra nem gondoltam, és meglepetésként ért, az a meglévő fájloknak a kezelésekor jelentkezett. Ma már szinte mindenkinek van otthon és a munkahelyén is *Microsoft Office* programcsomag. Igen ám, de melyik verzió? Amikor térben is visszatérünk a könyvtárakba, nem hiszem, hogy én leszek az egyetlen, akinek külön időt kell majd fordítania, hogy átmentse az otthoni munkáit frissebb fájl formátumra. Ugyanakkor örömmel futottam bele olyan programokba is, amelyek nem csak a mostani helyzetben nyújtanak nagy segítséget, hanem később is.

Azoknak, akik kézműves foglalkozásokat tartanak és mintaleírásokat készítenek a résztvevők számára, jó szívvel tudom ajánlani a következő programokat:

Crochet Charts (horgoláshoz)

Letölthető: <http://stitchworkssoftware.com>

Oktatóvideója: <https://www.youtube.com/watch?v=LtfbB7hG8Y>

Easy Bead Patterns (gyöngyszövéshez)

Letölthető: <https://easybeadpatterns.com> Útmutató: <https://easybeadpatterns.com/userguide.pdf>

Inkscape (gyöngyfűzéshez)

Letölthető: <https://inkscape.org> Útmutató:

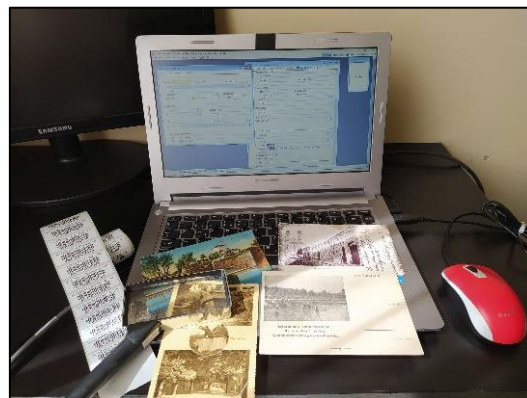
https://www.3dbeading.com/diagram_instructions/inkscape/1.shtml

Angol tudás szükséges a megtanulásukhoz, de sokhoz készítettek a felhasználók részletes útmutatókat. Mivel ezek mind ingyenesek, nem szabad elvárni tőlük a magazinokban megjelenő minták színvonalát, de az egyszerű, alkalmi felhasználóknak így is jó szolgálatot tesznek.

Képeslapok honosítása a Textlibbe

VIDÁK RÉKA

Könyvtárosként home office-ban olyan feladatok kerülnek az ember útjába, amik máskülönben nem gyakran. Így kerültem közelebbi kapcsolatba a helytörténeti képeslapok honosításával és a rendszerünkbe való bevitelével. Ez a feladat merőben más, mint amivel „békeidőben” foglalkozom a mindennapokban, éppen ezért a Textlib rendszerünk egy teljesen más részét kell használnom hozzá. Ez többszöri segítségkérést, szöszmötölést és még több odafigyelést igényel, viszont cseppet sem jár kevesebb örömmel, mint a könyvklubjaim vezetése. Olyan, mintha egy kedves ismerős gyerekkori fényképeit nézegetném. Élvezem, hogy a képeslapokon keresztül megismerhetem Tatát!

Fotó: Vidák Réka

Kihívás home office idején

KEREKESNÉ FULI ANIKÓ

A számítógép és én kicsit nehezen barátkoztunk össze, legalábbis az ilyen intenzív használat idején. Persze eddig is alkalmaztam napi szinten, hisz az életünk velejárója, de tipikus X-generációs vagyok, 😊 ráadásul technikai analfabéta. Holott én is tanultam informatikát, és tanfolyamokon is részt vettem. De, amit más kiráz a kisujjából, azért én keményen megdolgozom, hogy megtanuljam és begyakoroljam. Ilyen emberek is léteznek, nem vagyok ezzel egyedül.

Számomra különösen fontos a személyes kontaktus. Annál is inkább, mivel elsősorban olyan társadalmi rétegekkel, csoportokkal dolgozom együtt, akik nem igazán használják az internetet (idősek, vakok, értelmileg akadályozottak). Vagy ha használják is, a szükséges időn túl menekülnek a gép elől. Viszont őket is kínozza a bezártság. Ezért próbálok olyan kapcsolattartási módokat kialakítani, ami nekik is megoldható.

Ennek egyik formája a gondolatindító *Napi érdekes* rovat, ami napról-napra frissíti fel régi információkat, esetleg hoz valami újdonságot számukra. Segítők, családtagjaik vagy speciális informatikai eszközeik segítségével elolvashatják a rövid összefoglalót honlapunkon. Aztán, ha felkeltette érdeklődésüket, online linkeken keresztül beleolvashatnak a művekbe vagy megnézhetik, meghallgathatják adaptációikat.

Mindez nem kevés munka. Évfordulósaink adatbázisa az interneten elég szűkre szabott. Ezért listát készítek azon írókról, akiktől többen kölcsönöztek (TextLib) vagy érdeklődtek utánuk... és kezdődik a vadászat. Ki mikor született, hunyt el, jelent meg műve...? Ha megvan az aktuális évfordulás, szerencsés esetben találok hozzá elég magyar nyelvű forrásanyagot. Többnyire azonban nem vagyok ilyen mázlista. Ilyenkor angol és német nyelvű honlapokról vadászom be az infókat, fordítom le (online fordító segítségével) és gyúrom össze egy emészthető

hosszúságú anyaggá. Keresve hozzá persze a már említett online, legális hozzáféréseket is.

Majd, ha már mindez kész, és főnököm is jóváhagyta, következik az igazi nehézség: a könyvtár honlapjának szerkesztése, aztán a már könnyebb Facebook ajánló...

Napi érdekes rovatunk tartalma megismerhető innen:

<https://mzsvktata.hu/napi-erdekes>

De mindez megéri a befektetett időt és energiát! Messengeren rendszeres visszajelzéseket kapok: mi tetszett, mi nem, miről olvasnának szívesen, tudok-e online forrásanyagot keresni ehhez vagy ahhoz a könyvhöz, stb. Az iskolai Discord-tanórák mintájára szeretnénk olyan online zárt csoportot kialakítani (leginkább a Vakok Intézetéből Pestre költöztetettekkel), ami személyesebbé, közvetlenebbé tehetné kapcsolattartásunkat. Hogy legalább halljuk egymást, míg újra nem találkozhatunk.

Bolyongás a szoftverek birodalmában

GOLDSCHMIDT ÉVA

Az otthoni munkám során óhatatlanul is el kellett sajátítanom eddig számomra ismeretlen szoftverek használatát, hogy online programjaink változatosabbak, színesebbek legyenek. A képi világ az internetes megjelenésben az egyik legfontosabb elem.

A karantén kezdetén online tematikus kvízek szerkesztésébe fogtam, erre kiváló alkalmat adott a Google űrlapkészítő rendszer. Mint minden programnál, itt is kezdeti tapogatózás, ismerkedés volt a lehetőségekkel, hogyan tudok képet, videót beillesz-

teni, a feltett kérdésekre miként jelölhetem be a helyes választ... és itt most szívesen írnám többes számban, hogy válaszokat, de sajnos azt tapasztaltam, hogy egyszerre egy válasz jelölhető csak a feleletválasztós kérdéseknél. Összességében viszont egyszerűen használható, a dizájn beállításával kellemes megjelenést kölcsönözhetünk kérdőívünknek.

Ennél sokkal nagyobb fejtörést okozott a videószerkesztés és -készítés. A Madarak és Fák napja alkalmából a szavalóversenyünket online rendeztük meg úgy, hogy a versenyzők szavalataikat videó formában küldték. Érkezett fekvő, álló formátumú videó egyaránt, azonban az álló felvételek között akadtak olyanok, amelyek a számítógépre letöltve fekvő jelentek meg. Némi online kutakodás után sikerült találnom olyan netes programot, amellyel el tudtam forgatni a videót.

Eredményhirdetés karantén idején.

Fotó: Goldschmidt Éva

Bonyolultabb kutatást igényelt egy komolyabb ingyenes videószerkesztő program találása. Az ötödik szerkesztő program letöltése, telepítése, kipróbálása után már szinte feladtam. Úgy gondoltam, hogy maradok a már jól megismert Windows Movie Maker-nél, ugyanis a nagyobb tudású szoftverek ingyenes változatainál mindnél volt valamilyen „defekt”. Hol a vízjel, hol a mentés lehetőségének, a videó importálásának korlátozása... Végül kolléganőm javaslatára az OpenShot programot használtam. Igaz, szövegszerkesztés, feliratozás szempontjából hagy kívánnivalót ez a szerkesztő is, de legalább magyar verzió.

Adatvizualizációs tréning

DOLLMAYER BEA

Az utóbbi hónapokban egyre nagyobb szerepet kapott az online világ, aminek következtében egyre több ilyen jellegű adat is keletkezett. Ez a cégeknek és intézményeknek fontos kihívást jelent, hogy alkalmazkodjanak az új igényekhez, új felhasználói szokásokhoz. Ebben nyújtanak nagy segítséget a különböző adatelemzési módszerek, amelyek egyik legjobb formája a vizuális megjelenítés.

Ennek elsajátítására adott lehetőséget a 2020. május 20-án, a Magyar Információbrókerek Egyesülete és a KSH Könyvtár által szervezett Adatvizualizációs tréning *Bátorfy Attila* újságírás mesteroktató vezetésével. A workshop elején megismerkedhettünk a legfontosabb fogalmakkal, a dizájnok alapelveivel, a leggyakoribb hibákkal és csapdákkal (érvelési hibák átvitele, optikai csalódások stb.), továbbá az ábrázolási elemek tulajdonságaival. Az elméleti részek után gyakorlati oktatás következett interaktív formában, ahol kipróbálhattuk előbb a **Flourish**, majd a **Tableau** programot. Mintatáblázatok szemléltették a sokszínű beállítási lehetőségeket. Megbeszéltük az egyes alkalmazások előnyeit, hátrányait, melyik milyen célra alkalmasabb. Ezután a geográfikus (térképszerű) ábrázolásokra esett a nagyobb hangsúly, különös tekintettel a **kepler.gl**-re. A nap végére egyéb hasznos oldalakat és szemléltető példákat mutatott be az oktató.

Számomra, mint feldolgozó és a statisztikai adatokat kezelő könyvtárosnak, különösen a Flourish és a Tableau lesz majd hasznos. Munkám során van, amikor következtetéseket kell az adatokból leszűrni (pl. melyik nyitvatartási óra a leglátogatottabb az olvasók által), máskor a már meglévő tapasztalatokat kell közvetítenem a könyvtár használói (pl. legnépszerűbb könyvek) vagy a fenntartó felé (pl. olvasók aktivitása). A tréning csupán bepillantást adott a lehetőségek tárházába, ezek elsajátítására még sok órát kell szánni, de véleményem szerint megéri, mert így tudunk tovább fejlődni mind egyéni, mind intézményi szinten.